

گزارش

خوابی که صهیونیست‌ها برای روابط ایران – ترکیه دیده‌اند

کارشناس مسائل سیاست خارجی

برخی می‌خواهند روابط خوب ما با ایران را تخریب کنند
مصطفی‌الکاظمی در نخستین گفت‌وگوی تلویزیونی خود پس از گذشت چند ماه از تصدی بنسنت نخست‌وزیری درباره رویکردهای دولت خود توضیح داد و به اتهامات وارده به سیاست‌هایش پاسخ داد. مصطفی‌الکاظمی در گفت‌وگوی اختصاصی با نیپل جاسم در شبکه‌العراقیه درباره سیاست‌خارجہ دولت نیز توضیح داد: این دولت، دولت تعادل است و عدم دخالت در امور کشورهای دیگر است. روابط ما با کشورهای عربی خوب است. با جمهوری اسلامی ایران روابط خوبی داریم و تلاش می‌کنیم تا از این روابط حمایت کنیم زیرا برخی دوست دارند که این رابطه خراب شود. وی درباره روابطش با مقتدی الصدر رهبر جریان صدر و اتهامات وارده به او مبنی بر گرایش به مقتدی نیز گفت که این اتهامات ظلم است اما من مواضع سید مقتدی الصدر را ارج می‌نهم. او سید مقاومت است. ■ ایستا

انتقاد وزیر خارجه کوبا از خروج آمریکا از توافق هسته‌ای
وزیر امور خارجه کوبا از سیاست‌های دولت آمریکا در زمینه خلع سلاح هسته‌ای و عدم اشاعه تسلیحات هسته‌ای از جمله تصمیم آن برای خروج از توافق هسته‌ای انتقاد کرد. برون رودریگز، درباره تهدیدهای ناشی از رویکرد جنگ طلبانه آمریکا نسبت به اقدامات بین‌المللی درباره خلع سلاح هسته‌ای هشدار داد. رودریگز همچنین به شدت از تصمیم واشنگتن برای خروج از توافق هسته‌ای با ایران و معاهده امضا شده میان آمریکا و روسیه بر سر موشک‌های میان برد انتقاد کرد و آن‌ها را اقداماتی یک‌جانبه با عواقب جدی برای ثبات و امنیت بین‌المللی دانست. گفتنی است؛ با آمدن دونالد ترامپ رییس‌جمهور آمریکا به کاخ سفید وی برجام را پاره کرد و از آن خارج شد و تحریم‌های ضدایرانی را اعمال کرد. ■ فارس

آمریکا نمی‌تواند تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران را بازگرداند
وزیر امور خارجه آلمان با تاکید بر مخالفت کشورش با فشار حداکثری علیه ایران تاکید کرد که آمریکا حق بازگرداندن تحریم سازمان ملل متحد علیه ایران را ندارد. زیرا عضو برجام نیست. مایکو ماس در گفت‌وگو با سایت العربی‌الجدید گفت: موضع ما درباره اقدام آمریکا در خصوص روند تمدید تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران کاملاً روشن است. فقط به شرکت کنندگان در برجام اجازه داده شده است که هرگونه اختلال شدید ایران در اجرای تعهداتش براساس برجام را به شورای امنیت سازمان ملل اطلاع دهند. وی تاکید کرد: آمریکا از برجام خارج شده است و از این رو، حق اقدام برای از سرگیری روند تمدید تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران را از دست داده است. گفتنی است؛ هنوز کشورهای اروپایی به هیچ‌کدام از تعهدات برجامی خود عمل نکرده‌اند. ■ تسنیم

گزارش

خوابی که صهیونیست‌ها برای روابط ایران – ترکیه دیده‌اند

کارشناس مسائل سیاست خارجی

یک کارشناس مسائل بین‌الملل تاکید کرد: تل‌آویو از روابط خوب ایران و ترکیه و نزدیکی این دو کشور در مخالفت با عادی‌سازی روابط کشورهای عربی و اسلامی با رژیم صهیونیستی بسیار ناراحت است و بحران قره‌باغ فرصت خوبی برای تخریب این روابط در اختیار این رژیم قرار داده است.

سید هادی برهانی، در پاسخ به این سوال که اهمیت بحران قره‌باغ برای سیاست منطقه‌ای کشورمان در چیست؟ اظهار کرد: این بحران از چشم‌اندازهای مختلف برای کشورمان و سیاست منطقه‌ای آن اهمیت دارد. یک چشم‌انداز مهم تأثیر این بحران بر روابط ایران و ترکیه است. ایران و ترکیه در سال‌های اخیر و در دوره حکومت اسلام‌گرایان در ترکیه روابطی خوبی برقرار کرده‌اند. روابط در زمینه‌های بسیاری توسعه یافته است. به ویژه نگاه این دو کشور در حوزه فلسطین و اسرائیل به هم نزدیک شده است. در آخرین دور از این تحولات دیدیم در برابر موج سازش با اسرائیل که به سازش امارات و بحرین منجر شد، ایران و ترکیه جدی تری و موثرترین مقاومت‌ها و مخالفت‌ها را انجام دادند. مخالفت این دو کشور در جلوگیری از توسعه و گسترش این تحول خطرناک، موثر بوده است. در واقع ایران و ترکیه پس از سازش‌های اخیر بسوی ایجاد جبهه‌ای مشترک علیه عادی‌سازی روابط با اسرائیل حرکت کردند که می‌تواند کشورهای بسیار دیگری مانند قطر، کویت، تونس، اردن، فلسطین، مراکش، مالزی، عراق، سوریه و لبنان را در برگیرد.

وی در مورد ارتباط میان این تحول (تشکیل اردوگاه مخالفت با عادی‌سازی) با بحران قره‌باغ تصریح کرد: همکاری قدرت‌های منطقه در مقابله با اسرائیل یک خطر حقیقی برای سیاست‌های توسعه طلبانه و اشغالگرانه این رژیم در منطقه است. این سیاست‌ها در شرایطی قابلیت اجرا دارد که قدرت‌های منطقه با آن مخالفت یکپارچه و

دسته جمعی نکنند. اگر قدرت‌های منطقه شامل چهار کشور عمده ایران، ترکیه، مصر و عربستان یکپارچه با سیاستی اسرائیلی مخالفت کنند، این سیاست شناسی برای موفقیت نخواهد داشت. بنابراین یک استراتژی اساسی اسرائیل دور نگه داشتن این کشورها از یکدیگر و حتی ایجاد اختلاف، تنش و جنگ میان آنهاست.

برهانی در پاسخ به این موضوع که رژیم صهیونیستی چگونه می‌تواند از بحران قره‌باغ برای اجزای این استراتژی خود استفاده کند؟ گفت: اسرائیل نمی‌تواند به قدرت‌های منطقه پیام دهد از هم دور شوید، به هم بدگمان باشید، دشمن هم باشید. این راه به جایی نمی‌برد. برای اسرائیل بهترین راه استفاده از بحران‌ها و زمینه‌های واقعی تنش و اختلاف نظر در منطقه است. این بحران و زمینه اکنون در قره‌باغ مهیا شده است. زمینه‌های اختلاف

نظر ایران و ترکیه وجود دارد. دو کشور مواضع متفاوت و منافع مختلفی در این بحران دارند. بحران زمینه‌بندی، ناراحتی و حتی خونریزی و خرابی را فراهم کرده است. این دو ترکیه. در ترکیه فرصت خوبی فراهم شده تا ایران روابط دو کشور بسیار مناسب است.

این استاد دانشگاه خاطر نشان کرد: این بحران به دشمنان روابط ایران و ترکیه فرصت بسیار خوبی داده تا علیه این روابط سمپاشی کنند. در هر دوسوی روابط یعنی در ایران و در ترکیه. در ترکیه فرصت خوبی فراهم شده تا ایران همدست ارمنی‌ها در اشغال قره‌باغ و دشمن ترک‌ها قلمداد شود. در ایران حمایت ترکیه از آذربایجان زمینه‌ای فراهم کرده تا داستانهایی مانند حضور داعش و تروریست‌های کفره در کنار مرزهای ایران و توسعه طلبی ترکیه و بازسازی امپراتوری عثمانی ساخته و پرداخته شود. هدف

همه این داستانه‌ها و داستان‌های دیگری که احتمالاً در آینده ساخته و منتشر خواهد شد ایجاد بدبینی و خصومت در ایران و ترکیه نسبت به دیگری است.

برهانی در واکنش به این موضوع که چگونه می‌توان روابط ایران و ترکیه را از این میدان‌سالم بدر برد؟ گفت: هوشیاری زیادی لازم است. باید حمایت اسرائیل از این پروژه اختلاف‌افکنانه و تلاش این رژیم برای سوءاستفاده از بحران قره‌باغ به خوبی دیده شود. اسرائیل از روابط خوب ایران و ترکیه و نزدیکی این دو کشور بسیار ناراحت است و فرصت خوبی برای تخریب این روابط به دست آورده است. باید نگاهی عقلایی، منطقی و مبتنی بر صبر و متانت داشته باشیم.

نباید اسیر خبرسازی رسانه‌ها و منابع خارجی شویم. خبرسازیهایی مفصلی برای ایجاد بدبینی صورت گرفته و احتمالاً بیشتر خواهد شد. اخبار تحریک‌کننده‌ای از تحریک ترکیه‌ها در قره‌باغ در فضای عمومی ایران منتشر می‌شود تا بدبینی و نفرت علیه ترکیه ایجاد شود. باید قبول کنیم ترکیه کشوری مستقل با سیاست خارجی مستقل است و منافع و نگرانی‌های خود را دارد. ترکیه دوست ماست اما مستعمره‌مانیتس که براساس منافع و سیاست ما عمل کند. همچنانکه ما سیاست و منافع خود را در منطقه قفقاز دنبال می‌کنیم.

وی تاکید کرد: اگر تراحم و تضاد منافی هست باید از طریق گفت‌وگو و دیپلماسی حل شود و نباید کار به سمپاشی و نفرت‌پرانی و دشمن‌سازی و اختلال در دوستی و نزدیکی دو کشور بکشد. نباید فضای کشور و افکار عمومی برای توسعه همکاری دو کشور آلوده و تیره شود. ایران و ترکیه منافع وسیعی در همکاری و نزدیکی دارند و باید اختلاف نظر دو کشور در مسئله قره‌باغ را عاقلانه و با دوراندیشی و بردارنده مدیریت کنند. ■ ایستا

ایران و سیاست شفاف در قفقاز جنوبی

سیاست ایران در منطقه قفقاز جنوبی (گرجستان، ارمنستان، جمهوری آذربایجان) برخلاف بسیاری از قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی، تابع منافع کوتاه‌مدت نیست و تهران شفاف‌ترین رویکرد را در این منطقه داشته است.

تویته‌ها، بیانیه‌ها و مقاله‌هایی که پس از درگیری‌های اخیر قره‌باغ در ایران منتشر شد، حاصل فضای باز رسانه‌ای و چندصدایی جامعه ایران بود. برخی موضع‌گیری‌ها در سطح شبکه‌های اجتماعی، طوری بود که گویی عده‌ای گمان کرده‌اند که اتحاد جماهیر شوروی تازه فروپاشیده است و باید برای شرایط جدید، چاره‌اندیشی کرد.

واقعیت این است که ایران شفاف‌ترین و شاید متفاوت‌ترین رویکرد را از روز استقلال جمهوری‌های شوروی سابق در منطقه قفقاز و آسیای میانه داشته است. ملت‌های این منطقه در زمان فروپاشی شوروی، برای آمریکا، اروپا و آسیا، سرزمین‌هایی نوظهور بودند، اما ایرانیان قرن‌های تمدادی با همین ملت‌ها خویشاوندی و برادری تاریخی داشتند. مشخصاً در مورد قفقاز جنوبی، تا دو قرن پیش از فروپاشی شوروی، با این ملت‌ها بر سر یک سفره بودیم. طبیعی است که ایران خوشنودترین کشور جهان بابت استقلال این سرزمین‌ها بود و از اولین کشورهایی بود که استقلال آنان را به رسمیت شناخت.

منافع ملی آمریکا و اروپا اقتضا می‌کند که در سیاست‌گذاری برای منطقه قفقاز جنوبی، آن را به عنوان ابزار تعامل یا رقابت با روسیه در نظر بگیرند. منافع ملی برخی کشورهای همسایه ایران، اقتضا می‌کند که قفقاز جنوبی را نه تنها منطقه‌ای برای رقابت با روسیه، بلکه منطقه‌ای برای تثبیت رهبری خود بر امپراتوری‌های فرضی و ذهنی‌شان بدانند. اما ایران نه در آن رقابت‌ها شریک است و نه قصد دارد شریک امپراتوری دیگران باشد. نسبت تهران با ایران، باکو و تفلیس، نسبت همسایه‌ای و خانوادگی است که ریشه در تاریخ دارد. واقعیت این است که هر نوع بحران و تنش در قره‌باغ، به معنای ناامنی در مرزهای ایران است و نه مرز آمریکا، اروپا، ترکیه و دیگران. بنابراین، طبیعی است که ایران بیش از هر کشور دیگری، خواهان صلح و امنیت در مرزهای خود باشد. دور جدید درگیری‌ها در قره‌باغ، صبح ششم مهرماه ۱۳۹۹ آغاز شد. در همان روز، یعنی قبل از آنکه بسیاری از قدرت‌های جهانی نظری اعلام کنند، محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه، با انتشار یک پیام تویتری، سیاست ایران را بیان کرد: «ایران خشونت‌های نگران‌کننده در ناگورنو قره‌باغ را به‌دقت زیر نظر دارد. ما خواهان توقف فوری درگیری‌ها و حل اختلافات از طریق مذاکره هستیم. همسایگان ما، اولویت ما هستند و ما آماده‌ایم که فضای مذاکره را برایشان فراهم کنیم. منطقه ما، اکنون به صلح نیاز دارد.»

واقعیت این است که منافع‌های ایران، منطقه‌ای نیست و به قدمت عمر کشورهای دیگر در آن است را نمی‌توان با سلاح و زور حل و فصل کرد. علاوه بر این واضح است کشوری که از یکی از طرف‌های درگیر در جنگ جانبداری کند، نمی‌تواند «فضای مذاکره را برایشان فراهم» کند. ایران سیاست «کنشگری بی‌طرفانه» را در سراسر منطقه دنبال کرده است و اعلام آمادگی برای میانجیگری منحصراً به منازعه قره‌باغ نیست. ایران در مناقشه اوستیای جنوبی در گرجستان و در تنش‌های منطقه خوارزم (قره‌قالبکستان) در ازبکستان نیز همین خط مشی بی‌طرفی را حفظ کرد. در جریان جنگ داخلی تاجیکستان هم سیاست میانجیگرانه و بی‌طرفانه حفظ شد و ایران از دخالت و حمایت از یکی از طرف‌های درگیر، اجتناب کرد. ■ ایرنا

دیپلماسی

اخبار

بیانیه سفارت ایران در باکو در محکومیت حمله به افراد و مراکز غیرنظامی

سفارت جمهوری اسلامی ایران در باکو امروز در بیانیه‌ای هرگونه نقض حقوق مردم بیگناه و کشتن و مجروح کردن آنها و نابودی و وارد کردن خسارت به اماکن، امکانات و دارایی‌های غیرنظامی را به شدت محکوم کرد.

در این بیانیه آمده است: بر اساس اعلام منابع رسمی جمهوری آذربایجان از جمله دفتر دادستان کل این کشور، از زمان شروع موج جدید درگیری‌های طرفین آذربایجانی و ارمنی در منطقه قره‌باغ و ۷ شهر پیرامونی آن، تعداد زیادی از شهروندان عادی جمهوری آذربایجان شامل زنان و کودکان کشته و زخمی و بسیاری از اماکن، امکانات و مراکز غیر نظامی نابود شده است. دفتر دادستان کل جمهوری آذربایجان خبر داده است که تا بامداد روز ۱۳ اکتبر تعداد ۱۹ نفر از مردم بیگناه کشته و ۶۳ نفر زخمی و ۴۴ اماکن و امکانات غیر نظامی و ۱۸۱ خانه ویران شده است. ■ صداسویما

تلاش نگاه دیگران

ترامپ و پمپئو نمی‌خواهند شکست در برابر ایران را اعلام کنند

استاد دانشگاه آی‌تی‌تی تاکید کرد که مناظره هفته گذشته پایدن و ترامپ شکستی برای ترامپ بود و او را به شدت آزار داد و در صورت برگزاری انتخابات بدون قلب، پایدن ۴ بر ۱ پیروز خواهد شد. جان تیرمن مدیر اجرایی و پژوهشی مرکز مطالعات بین‌المللی دانشگاه آی‌تی‌تی آمریکا است. وی در حوزه روابط بین‌الملل، پناهندگان و مسائل حوزه خلیج فارس، تروریسم و حقوق بشر، جنگ و مناقشات بین‌المللی تحقیق، بررسی و تدریس کرده است وی در گفت‌وگو با ایلنا به بیان نظرات خود در مورد تنش‌ها در منطقه پرداخت.

جان تیرمن در ابتدا در مورد فعال‌سازی اسنپ‌بک و تلاش ترامپ برای اعمال فشار بر ایران گفت: این عقده ترامپ و پمپئو در مورد ایران به دلیل این است که برجام دستاورد اوپاما بوده است. ترامپ باید پذیرد فشار حداکثری بی‌نتیجه بوده است و تاکتیک فشار حداکثری کار نکرده است. از سوی دیگر ترامپ برای فعال‌سازی اسنپ‌بک به دلیل این است که آن‌ها عدم موفقیت سیاست خود تاکنون را پذیرفته‌اند اما نمی‌خواهند آن را اعلام کنند و به دنبال راه‌های دیگر برای اعمال فشار بر ایران هستند.

این استاد دانشگاه در مورد اقدامات یکجانبه ترامپ که ممکن است به جنگ منجر شود گفت: همیشه احتمال بروز جنگ برای جنگ وجود دارد، اما از نظر سیاسی جنگ در ایالات متحده محبوبیت چندانی ندارد و به درستی به عنوان عملی ناماینده تلقی می‌شود و می‌تواند برای ترامپ شکست باشد. وی در ادامه تاکید کرد: فشار آمریکا مانعی برای اجرای برجام از سوی اروپا بوده است. عمدتاً اروپایی‌ها در عمل علیه واشنگتن و هماهنگی با یکدیگر مشکل دارند. اما آنها می‌خواهند برجام را حفظ کنند ولی برای مقابله با آمریکا متحد نیستند.

این استاد دانشگاه در مورد آینده برجام گفت: اگر پایدن انتخاب شود، احتمالاً برجام زنده می‌ماند اما تنها در صورتیکه ایران هم بخواهد پایدن آن را احیا می‌کند. در صورت انتخاب مجدد ترامپ، برجام احتمالاً سقوط خواهد کرد. پس از آن جنگ احتمالی پیش‌آوردی دارد. وی در ادامه اضافه کرد: اکنون بعدی به نظر می‌رسد که ترامپ با وضعیت بعد از مناظره و بیماری‌اش بتواند پیروز شود. پایدن برای چندین ماه در نظرسنجی‌ها پیشتاز بوده است حتی در ایالاتی که کلیتون از دست داده بود. امتیازات منفی ترامپ انقدر زیاد است که شناسی برای وی برای کسب آرا کافی وجود ندارد. مناظره هفته پیش او را آزار داد و شکستی برای ترامپ بود.

اگر اترامپ داده شود انتخابات بدون دستکاری و تقلب انجام شود، من پایدن را چهار بر یک پیروز اعلام می‌کنم.

گفتنی است؛ آمریکا همچنان بر رویکرد دشمنی به ملت ایران ادامه می‌دهد و این دشمنی توأم با تهدید و تحریم‌های ضد ایرانی و گستاخی علیه مردم ایران همراه است و مقاومت بهترین راه میانجیگرانه و بی‌طرفانه حفظ شد و ایران از دخالت و حمایت از یکی از طرف‌های

ممکن در برابر این دشمنی‌ها است. ■ ایلنا